

Prawo & Mediacja - międzynarodowa konferencja naukowa odbyła się w Białymstoku

Prawo & mediacja to tytuł międzynarodowej konferencji, która odbyła się w dniach 6-7 grudnia w Białymstoku. Przed wydarzeniem ukonstytuowała się Rada Konsultacyjna Centrum Mediacji przy NRA.

Podczas konferencji podpisano porozumienie na rzecz promowania alternatywnych form rozwiązywania sporów, w tym szczególnie mediacji. Dokument sygnowali: adw. dr Agnieszka Zemke-Górecka, dziekan ORA w Białymstoku, Witold Karczewski, prezes Izby Handlowo-Przemysłowej w Białymstoku, prof. UwB dr hab. Mariusz Popławski, dziekan Wydziału Prawa oraz r.pr. Przemysław Ślepówroński, wicedziekan okręgowej izby radców prawnych w Białymstoku.

Adw. dr Zemke-Górecka podkreśliła, że porozumienie ułatwi współpracę przy działaniach mających upowszechniać wiedzę o formach polubownego rozwiązywania sporów i umacniania ich, jako metod sprzyjających kształtowaniu społeczeństwa obywatelskiego i społeczno-gospodarczemu rozwojowi naszego kraju.

Rada Konsultacyjna Centrum Mediacji ukonstytuowała się 6 grudnia, akty powołania członkom Rady wręczali adw. Jacek Trela, prezes NRA oraz adw. dr Agnieszka Zemke-Górecka, prezes Centrum Mediacji przy NRA. Wiceprezesem Centrum Mediacji został mianowany adw. Cezary Rogula z izby krakowskiej.

W skład Rady Konsultacyjnej wchodzi koordynatorzy centrów mediacji przy izbach adwokackich, powoływanych przez okręgowe rady adwokackie (w przypadku braku centrum koordynatorem jest osoba wyznaczona przez dziekana okręgowej rady adwokackiej) oraz do 8 członków Centrum powoływanych i odwoływanych na wniosek prezesa Centrum przez Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej na czas trwania kadencji prezesa.

Do kompetencji Rady należy wyznaczanie kierunków rozwoju i czuwanie nad działaniami Centrum. Po ukonstytuowaniu się Rady, odbyła się jej pierwsza narada.

Konferencja „Prawo & Mediacja” odbyła się na Uniwersytecie Białostockim.

Adw. Jacek Trela, prezes Naczelnej Rady Adwokackiej, honorowy patron wydarzenia, podkreślił, że widzi w mediacji przyszłość wymiaru sprawiedliwości. Podziękował adw. dr Zemke-Góreckiej za zorganizowanie konferencji i za działania w Centrum mediacji przy NRA, dodając, że to dzięki niej dostrzegł przyszłość zawodu prawników w mediacji. Procedury sądowe, mimo ostatnich zmian, nie skracają się, koszty postępowań rosną, zatem mediacja jako metoda stosunkowo szybka i tańsza jest rozwiązaniem. Dlatego Adwokatura kładzie nacisk na powstawanie centrów mediacji przy każdej izbie adwokackiej.

Korzystając z obecności wiceministra sprawiedliwości dr. Marcina Romanowskiego, Prezes NRA przypomniał o pracach Społecznej Komisji Kodyfikacyjnej, której przewodniczy prof. Wojciech Popiołek, a która powstała jako efekt Kongresu Prawników Polskich. Komisja ta m.in. opracowała projekt o obowiązkowej mediacji w sprawach gospodarczych. Adw. Trela poddał pod uwagę ministerstwa sprawiedliwości ten projekt. Zaapelował też do wiceministra Romanowskiego o zaproszenie prawników – adwokatów i radców prawnych do konsultacji przy pracach nad certyfikacją mediatorów.

Wiceminister sprawiedliwości dr Marcin Romanowski mówił z kolei o wzroście zainteresowania mediacją – wzrosła zarówno liczba spraw kierowanych do mediacji, jak i jej skuteczność. Zapewnił, że ministerstwo sprawiedliwości ma na celu promowanie mediacji, wspieranie mediatorów i ośrodków

mediacyjnych. We wszystkich województwach powstały już centra arbitrażu i mediacji. Trwają prace nad wprowadzeniem mediacji do zakładów karnych – mediacje mają obejmować osadzonych i osoby przez nich skrzywdzone oraz osadzonych i lokalne społeczności, do których skazany ma wrócić po odbyciu kary. Jest już także projekt mediacji w sprawach rodzinnych i przedrozwodowych. Minister przypomniał również, że od 1 stycznia 2020 r. w nieodpłatnych punktach pomocy prawnej dyżuować będą również mediatorzy.

Adw. dr Agnieszka Zemke-Górecka, prezes Centrum Mediacji i dziekan ORA w Białymstoku, przedstawiła wiceprezesa Centrum adw. Cezarego Regulę. Podziękowała Prezesowi Naczelnej Rady Adwokackiej za wspieranie rozwoju Centrum Mediacji. Z kolei adw. Rogula powitał zagranicznych gości w języku angielskim, dziękując im za przybycie i dzielenie się swoją wiedzą i doświadczeniem.

Zebranych witali również prof. UWB dr hab. Mariusz Popławski, dziekan Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku oraz Witold Karczewski, Prezes Izby Przemysłowo-Handlowej w Białymstoku.

Dwudniowa konferencja składała się z trzech paneli i była transmitowana za pośrednictwem YouTube.

Moderatorką pierwszego panelu była adw. dr Agnieszka Zemke-Górecka. Wystąpienia poświęcone były umiejętnościom miękkim – słuchaniu stron, zarządzaniu i „wentylowaniu” emocji, budowaniu autorytetu mediatora, promowaniu mediacji i edukowaniu społeczeństwa o korzyściach wynikających z alternatywnych form rozwiązywania sporów.

Paneliści zastanawiali się również czy prawo pomaga czy przeszkadza w mediacjach. Mediator Michał Chmay, prawnik, psycholog i biegły sądowy podkreślał potrzebę standaryzacji i certyfikacji pracy mediatorów. Jego zdaniem, mediacja, by była skuteczna, musi być skodyfikowana. Beneficjentem takiej spójnej formy mediacji będzie – zdaniem Michała Chmaja – system wymiaru sprawiedliwości oraz sami mediatorzy, a ranga mediacji będzie rosła. „Mapa do profesjonalizacji mediacji ma kształt paragrafu” – podkreślił Chmay.

W pierwszym panelu wystąpili: dr Ewa Kosowska-Korniak, dyrektor wojewódzkiego Centrum Arbitrażu i Mediacji w Opolu,

Dorota Kamieniecka, prezes Zarządu Stowarzyszenia Mediatorów Cywilnych, mediator Marcin Szargiej, Magda Bellwon i Witold Karczewski.

Drugi dzień Konferencji składał się z dwóch paneli.

W pierwszym, którego moderatorem był adw. Cezary Rogula, wystąpili goście zagraniczni. W prelekcjach podkreślali znaczenie słuchania stron oraz konieczność szanowania emocji, które muszą wybrzmieć, by spór mógł doczekać się rozwiązania. Mówiono także o takich narzędziach w pracy mediatora, jak szczerłość, akceptacja, przebaczenie i umiejętność formułowania zdań tak, by nie miały negatywnego wydźwięku. Prelegenci opowiadali też o systemach działania mediacji w Portugalii i we Włoszech. Omawiano również wykorzystanie internetu w prowadzeniu mediacji w przypadku osób, które są starsze lub niepełnosprawne i nie mogą opuszczać domu a także o trudnościach mediacji w miejscach pracy, gdy stronami są pracownik-pracodawca lub pracodawca – związki zawodowe. Podkreślano konieczność zakończenia mediacji tak, by osoby zawierające ugodę mogły potem jeszcze współpracować.

W panelu wystąpili: Mary Lou Bryant Frank i Kenneth Frank z USA, Thomas Gaultier z Portugalii, Bie Heyninck z Belgii, Raffaella Pilri z Włoch, dr Kimberley Schreiber z USA i prof. Charles Szymański (USA i Litwa).

Moderatorem ostatniego panelu, był sędzia Sądu Rejonowego w Białymstoku, Tomasz Kałużny.

W prelekcjach poruszano temat wynagrodzenia mediatorów, sposobu rozliczania ich pracy. Po zmianie przepisów, mediatorzy pobierają wynagrodzenie od stron, co nierzadko wiąże się z negocjowaniem ze stroną, z którą wcześniej prowadził mediację. Zwracano uwagę na luki prawne w przepisach o wynagrodzeniu mediatorów. Mówiono także o umowach o mediację i umowach mediatorskiej oraz o ważnej kwestii ubezpieczenia mediatora, które powinno być obowiązkowe. Omawiano też zmiany dotyczące mediacji w nowelizacji kpc oraz o mediacjach w odpowiedzialności dyscyplinarnej lekarzy – gdzie mediatorem może być wyłącznie lekarz o dużym autorytecie.

Aplikantka notarialna Agnieszka Góra mówiła o działającej w Łomży i Warszawie Klinice Mediacji. To nowa forma angażowania młodych ludzi w mediację. Studenci prawa, jako wolontariusze, dyżurują na korytarzach sądowych. Jeśli sędzia uzna, że sprawa nadaje się do mediacji, zachęca strony do zasięgnięcia informacji o tej formie rozwiązania sporu. Młodzi mediatorzy z Kliniki Mediacji mają za sobą 40 godzin szkolenia i pół roku pracy w grupie. Na korytarzach sądowych dyżurują w parach.

Adw. dr Agnieszka Zemke-Górecka, prezes Centrum Mediacji, podkreślała, że nie istnieje model pracy prawnika idealny dla mediacji. Ważne są umiejętności miękkie, dobra komunikacja ze stronami, wyjaśnianie zasad mediacji i jej skutków. Podkreślała też, że mediator nie może zapominać o pełnomocnikach stron. Nawet jeśli pełnomocnik nie uczestniczy w spotkaniu stron, powinien być powiadamiany o kolejnych etapach procesu mediacyjnego. Zaznaczyła również znaczenie odpowiednich zapisów dotyczących mediacji w kodeksach etyki zawodu prawników.

W ostatnim panelu głos zabrali także: dr Tomasz Antoszek, prawnik, mediator i psycholog, dr Arkadiusz Bieliński z Wydziału Prawa uniwersytetu w Białymstoku, adw. dr Maria Kierska, adw. Cezary Roguła, prof. dr hab. Joanna Salachna, ssr Aleksandra Rusin-Batko z ministerstwa sprawiedliwości, Paulina Tomaszewska z Naczelnej Izby Lekarskiej.

W ramach Konferencji 8 grudnia odbyły się warsztaty nt. mediacji.

